

Handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid - SLT i Lillestrøm kommune 2024-2028

Foto: Mostphotos og Pixabay.

Innhold

1. Bakgrunn	5
2. Mål	5
3. Bakgrunnsdokumenter og føringer	5
4. SLT- Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak.....	7
5. Å vokse opp i Lillestrøm kommune	12
6. Rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak	14
Ungdomskriminalitet	16
Forebygge vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep	26
Forebygge hatkriminalitet og voldelig ekstremisme	29
Kriminelle nettverk	31
7. Evaluering	33
8. Referanser	34

4

1 Bakgrunn

Handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid- SLT i Lillestrøm kommune 2024-2028 er en revidert utgave av Handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid i Lillestrøm kommune, skoleåret 2023 -2024.

Handlingsplanen beskriver kommunens SLT arbeid (Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende Tiltak) og tar utgangspunkt i de gjeldende innsatsområdene i *Avtale om kommune og politisamarbeid mellom Lillestrøm kommune og Lillestrøm politistasjonsdistrikt 2024–2028*:

- Ungdomskriminalitet
- Forebygge vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep
- Forebygge hatkriminalitet og voldelig ekstremisme
- Kriminelle nettverk

Handlingsplanen er utarbeidet av en tverrfaglig arbeidsgruppe bestående av representanter fra politiet, fylkeskommunen og kommunens egne tjenester under ledelse av kommunens SLT-koordinator.

Handlingsplanen beskriver SLT arbeidet i Lillestrøm kommune med konkrete tiltak under innsatsområdene fra samarbeidsavtalen mellom kommune og politi.

2. Mål

Handlingsplan for det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet i Lillestrøm kommune har som mål å samle og synliggjøre det eksisterende rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet i kommunen. I tillegg skal planen bidra til en systematisering av arbeidet ved at tiltakene gjøres kjent og følges opp ute i tjenestene i hele kommunen. Handlingsplanen og SLT i Lillestrøm kommune retter seg særlig mot målgruppa barn og unge i alderen 10-25 år.

Tiltakene beskrevet i handlingsplanen er utarbeidet av og er gjeldende for alle kommunens skoler og ungdomstjenester samt politiet og fylkeskommunens videregående skoler.

3 Bakgrunnsdokumenter og føringer

Lillestrøm kommune sine verdier er Tillit - Inkludering og -Nyskaping. Handlingsplanen bygger på disse verdiene samt *FNs bærekraftsmål* og *FNs konvensjon for barns rettigheter*.

Et av satsningsområdene i kommuneplanens samfunnsdel er «*Hele livet*» med hovedmålet: «Lillestrøm kommune skal støtte opp under innbyggernes mestring av egne liv i alle livets faser».

Lillestrøm kommunes oppvekststrategi har visjonen «Sammen om en god oppvekst» hvor den overordnede målsetting er; sammen skaper vi en oppvekst preget av trivsel, trygghet og livsmestring gjennom tidlig innsats, samhandling og inkluderende fellesskap.

Handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid må sees i sammenheng med kommuneplanens samfunnsdel (revideres i 2024), Alkoholpolitisk handlingsplan 2024-2027, Handlingsplan mot vold i nære relasjoner (revideres i 2024) og Handlingsplan mot barnefattigdom (ferdigstilles i 2025).

Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI)

Lillestrøm kommune har tatt i bruk Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) som samhandlingsmodell i arbeidet rundt barn, unge og familier. BTI skal bidra til at tjenestene både blir i stand til å oppdage, identifisere og komme tidlig inn ved bekymring og sikre en bedre samordning av tjenestene. I Lillestrøm kommune er SLT del av BTI-samarbeidet. SLT-koordinator er sammen med BTI-koordinator og Folkehelsekoordinator del av et tverrfaglig rådgivningsteam som følger møtestrukturen til BTI på alle nivåer.

BTI har en digital handlingsveileder og en tiltaksoversikt over alle tjenester og tiltak i kommunen rettet mot barn, unge og familier <https://bti.lillestrom.kommune.no/>

Plan for helsefremmende og forebyggende arbeid

Plan for helsefremmende og forebyggende arbeid mot barn, unge og familier i Lillestrøm kommune (Helsefremmende og forebyggende plan) ble vedtatt i januar 2024 og svarer ut lovkravet i barnevernsloven § 15-1. Formålet med planen er å gi en felles forståelse og utgangspunkt, og å vise retning for tjenestene som skal bidra til å fremme gode oppvekstvilkår for barn og unge i kommunen. Planen har også som mål å beskrive hvordan det forebyggende og helsefremmende arbeidet er organisert og fordelt mellom tjenestene i kommunen og hvordan tjenestene skal samarbeide. Planen er inndelt i fire målområder:

1. Forpliktende samarbeid
2. Tidlig innsats og forebyggende arbeid
3. Kompetanse nærmere barnet
4. Barn og unges stemme

Strategi for bærekraftig folkehelsearbeid

Strategi for bærekraftig folkehelsearbeid (Folkehelsestrategien) ble vedtatt i mai 2023. Formålet med strategien er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller. Strategien tydeliggjør viktigheten av bred innsats og samarbeid på tvers av tjenesteområder for å kunne jobbe helhetlig og systematisk med kommunens folkehelseutfordringer med bakgrunn i ansvaret gitt av folkehelseloven.

Strategien har fokus på sosial bærekraft, sosiale helseforskjeller og hvordan arbeide for å utjevne dette. En befolkning med gode leveår, god helse og livskvalitet, og et effektivt folkehelsearbeid er en forutsetning for en bærekraftig utvikling. Strategien peker på utfordringer med ulikhet, livsmestring, nærmiljø og demografiendringer, og har følgende 6 innsatsområder:

1. Folkehelse og utjevning i alt vi gjør
2. Tidlig innsats i barn og unges liv
3. Helsefremmende nærmiljøer og -stedsutvikling
4. Tilrettelegging for alle aldersgrupper og funksjonsnivåer
5. Medvirkning og samskaping
6. Kunnskapsbasert, tverrsektorielt og langsiktig folkehelsearbeid

4

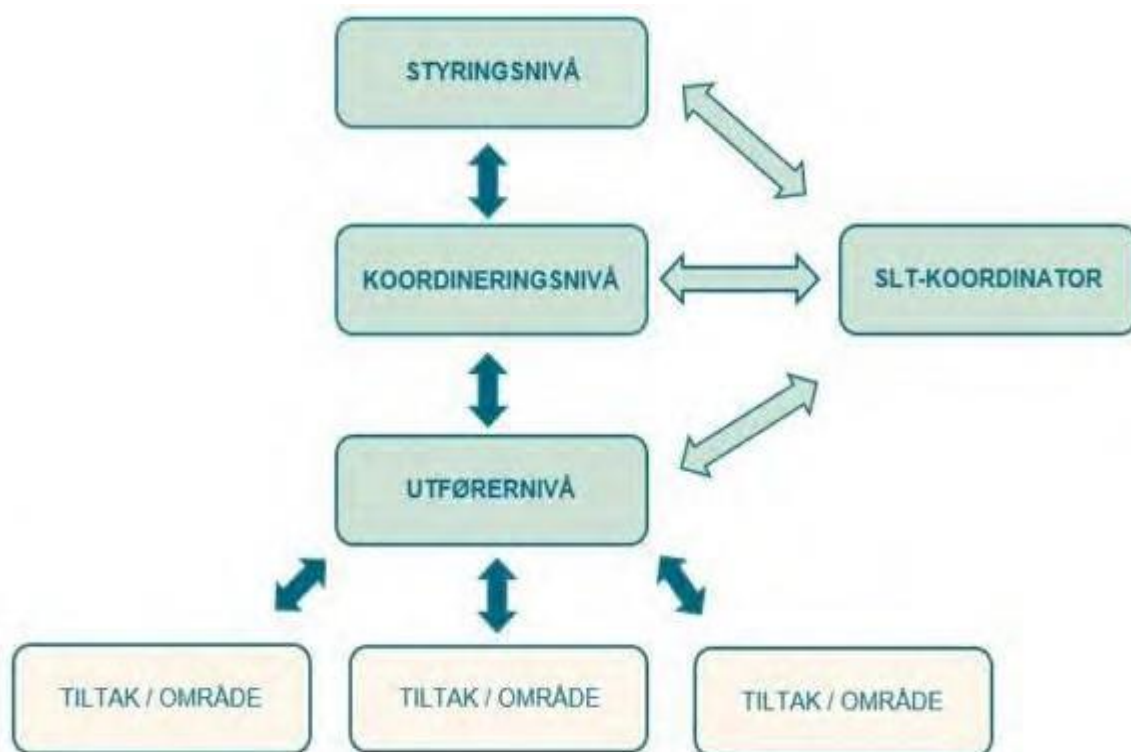
SLT- Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak

Kriminalitetsforebygging handler om å satse systematisk på å unngå kriminalitet i stedet for å reparere. Det handler om å kartlegge og analysere hvor og hvordan problematisk adferd og kriminalitet oppstår, for deretter å sette inn konkrete tiltak rettet mot årsakene til problemene.

SLT-modellen er utviklet av kriminalitetsforebyggende råd (KRÅD) til bruk i norske kommuner. SLT-modellen har sitt utspring fra den danske skole, sosial og politi (SSP)- modellen og er et hjelpemiddel for å samordne rus og kriminalitetsforebyggende tiltak for barn og unge. I en kommune er det mange enkeltpersoner og offentlige instanser som bidrar i dette arbeidet. Modellen sikrer en koordinering av informasjon, kunnskap og ressurser mellom kommunale aktører og politi, samt næringsliv og frivillige organisasjoner når det er hensiktsmessig. Konfliktrådet har det overordnede faglige ansvaret for modellen.

SLT-koordinator er ansatt i kommunen og skal forvalte modellen og være en pådriver og inspirator. SLT-koordinator har som oppgave å koordinere tiltak, bringe viten og informasjon mellom deltagerne i modellen og ha kontakt med andre kommuner, myndigheter og media. SLT-koordinator jobber tett med kommunens politikontakt.

SLT-modellen organiseres gjennom 3 nivåer, det styrende, det koordinerende og det utførende nivået.

Figur 1: Skjematisk oversikt over SLT-modellen med 3 nivåer, det styrende, det koordinerende og det utførende.

8

SLT-møtestrukturen i Lillestrøm kommune

Styringsnivå

Politiråd er det styrende nivået i SLT-modellen i Lillestrøm kommune. Politiråd er et formalisert samarbeid mellom kommune og lokalt politi. Målet er å forebygge kriminalitet og uønskede hendelser gjennom samarbeid på tvers av etater og sektorer. «Politiråd favner samarbeid om kriminalitetsforebygging, redning og beredskap og trygghet i lokalsamfunnet. Rådet er et møtested på strategisk ledernivå og skal sikre utveksling av kunnskap og erfaring mellom kommune og politiet» (Veileder kommune – politisamarbeid, Politidirektoratet og KS, 2023)

Avtale om kommune og politisamarbeid mellom Lillestrøm kommune og Lillestrøm politistasjonsdistrikt 2024-2028 beskriver sammensetningen og strukturen for Politiråd. Ved siden av politisk og administrativ ledelse i kommunen og øverste ledelse hos politistasjonen er områdedirektør med ansvar for videregående skole hos Akershus fylkeskommune inkludert i Politiråd for Lillestrøm kommune.

Koordinerende nivå

BTI-strukturen brukes som kommunens koordinerende nivå i SLT-modellen. SLT-koordinator inngår som en av tre tverrfaglige rådgivere i BTI-møtestrukturen hvor SLT-saker løftes inn på alle de tre ledernivåene.

Figur 2: Oversikt over BTI møtestrukturen i Lillestrøm kommune

Utførernivå

SLT-områdemøter (lokale SLT-møter) oppstod som et nytt tiltak i *Handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid skoleåret 2023-2024*. Tiltaket ble evaluert våren 2024 med gode tilbakemeldinger som førte til at møtet går over fra å være et tiltak i handlingsplanen til å bli del av den faste møtestrukturen på utførernivå i SLT-modellen.

SLT-områdemøter samler rektorer på barne-, ungdoms- og videregående skoler, politiet og representanter fra andre kommunale og frivillige enheter som jobber tett med barn og ungdom i hvert enkelt område, med formål om å dele informasjon og samordne rus og kriminalitetsforebyggende

tiltak i lokalmiljøene. Områdemøtene gjennomføres hver 6. uke i Fetsund, Frogner, Lillestrøm/Kjeller, Skedsmokorset/Leirsund, Strømmen/Skjetten og Sørumsand.

SLT-arbeidsgruppe

SLT-arbeidsgruppe er et nytt tilskudd til SLT-møtestrukturen i Lillestrøm kommune. SLT-arbeidsgruppe møtes en gang i måneden med formål om å ta tak i føringer fra politiråd (styrende nivå), felles utfordringer fra SLT- områdemøtene (utførende nivå) og følge opp Handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid -SLT i Lillestrøm kommune.

SLT-arbeidsgruppe består av deltakere som tidligere var del av SLT-samarbeidsgruppe og som frem til 2024 fungerte som kommunens SLT-utførernivå; politikontakten, assisterende kommunalsjef skole, rådgiver i fagstab Oppvekst, Barnevernstjenesten, Oppsøkende ungdomsteam (OUT), Psykisk helse og familiestøtte-ungdom (PHFS-U), Helsestasjonen for ungdom (HFU) og Møteplasser for barn og unge. For å kunne jobbe bredere vil arbeidsgruppa utvide med PPA (Praktisk pedagogisk avdeling) og Ung i jobb. Og for å kunne jobbe mer målretta med tiltak opp mot ungdom og unge voksne over 18 år vil Psykisk helse og avhengighet, NAV-ung, og Akershus fylkeskommune (videregående skole) inkluderes fra høsten 2024.

Samarbeid mellom SLT-koordinator og politikontakt

SLT-koordinator og politikontakten møtes fast en gang i uka for å koordinere og følge opp innsatser og tiltak.

Øvrige SLT-nettverk

Nasjonalt SLT-samarbeid

Konfliktrådet gjennomfører samlinger og fagfora for alle landets SLT-kommuner hvor SLT-koordinator i Lillestrøm møter fast. Samlingene har som formål å dele erfaringer, kunnskap og metodikk på tvers av landets SLT-kommuner.

Regionalt SLT-samarbeid

SLT-koordinatorene på Romerike møtes fire ganger i året til regional SLT-nettverkssamling med formål om å holde hverandre informert om utfordringsbildet og det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet som utføres i de ulike kommunene. Nettverket samarbeider om felles utfordringer og arrangerer felles fagdager.

SLT-samarbeid på Nedre Romerike

Med bakgrunn i politiske føringer og ønsker fra skoleeier om tettere samarbeid om det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet (SLT) på tvers av kommunene i Lillestrøm politistasjonsdistrikt, ble det opprettet et samarbeidsforum i 2023 der politikontaktene og SLT-koordinatorene i de fem kommunene på Nedre Romerike møtes månedlig. Kommunenes og fylkeskommunenes oppvekstdirektører/ områdedirektører og skolesjefer inviteres inn to ganger i året. Samarbeidet er nedfelt i en felles samarbeidsavtale mellom kommunene, fylkeskommunen og Lillestrøm politistasjonsdistrikt og ble underskrevet av alle parter i januar 2024.

SLT/Salto samarbeid

Etter flere alvorlige hendelser i ungdomsmiljøet våren 2024 tok SLT-koordinator i Lørenskog og Lillestrøm et initiativ til å få på plass et samarbeid med Oslo og Salto-koordinatorene i de fire nordlige bydelene, Alna, Bjerke, Grorud og Stovner. Samarbeidet involverer politiet fra både Oslo og Lillestrøm og har fokus på å forebygge og forhindre alvorlig og organisert kriminalitet.

Samarbeid rundt Lillestrøm stasjon og Strømmen storsenter

Lillestrøm kommune gjennomførte i 2023 en Hurtig Kartlegging og Handling (HKH) av ungdomsmiljøet i tilknytning til Lillestrøm stasjon og Strømmen storsenter. Kartleggingen munnet ut i en handlingsplan med anbefalte tiltak der et av tiltakene omhandlet systematisk samarbeid mellom politiet, Lillestrøm stasjon, Strømmen storsenter og kommunen. Samarbeidet ble igangsatt høsten 2023 med faste møter hver 6. uke der Lillestrøm bussterminal og Lillestrøm stortorv også er inkludert for å se på særlige rus- og kriminalitetsutfordringer i tilknytning til kollektivknutepunkt og handelssentre på Lillestrøm og Strømmen.

5 Å vokse opp i Lillestrøm kommune

Demografi

Lillestrøm kommune er en kommune i vekst. Kommunen hadde 94201 innbyggere ved inngangen til 2024 med over 1000 barn og unge på hvert alderskull i målgruppa for SLT, 10-25 år.

Levekårsundersøkelsen for Lillestrøm kommune fra 2020 er et resultat av et arbeid som ble satt i gang før de tre tidligere kommunene Skedsmo, Fet og Sørum ble slått sammen 1. januar 2020. Formålet var å bidra til å øke kunnskap om eventuelle geografiske forskjeller i levekår i den nye kommunen. Undersøkelsen viste at kommunen som helhet kommer godt ut sammenlignet med nabokommuner og landet for øvrig, men at det er områder i kommunen med en opphopning av levekårsutfordringer. Dette gjelder særlig for deler av Strømmen, Skedsmokorset øst, Fetsund og Åkrene.

Det blir gjennomført en ny levekårsundersøkelse for kommunen i forbindelse med arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel. Undersøkelsen vil være klar i løpet av 2024.

Ungdata

Ungdataundersøkelsen gjennomføres av velferdsforskningsinstituttet NOVA i samarbeid med Kompetansesenter Rus (KORUS) og er lokale barne- og ungdomsundersøkelser der skoleelever fra 5.-7. trinn, ungdomsskolen og videregående skole over hele landet svarer på spørsmål om hvordan de har det, og hva de driver med på fritiden.

Ungdataundersøkelsen ble gjennomført for første gang i nye Lillestrøm kommune våren 2022. Ny undersøkelse vil bli gjennomført våren 2025.

2022-tallene ligger tett opp mot nasjonale tall og følger i stor grad de nasjonale trendene både på juniorundersøkelsen, ungdomstrinnundersøkelsen og videregåendeundersøkelsen. Ungdataundersøkelsen fra 2022 viser at det store flertallet av barn og unge har det bra og opplever trivsel og trygghet både på skolen og i sine nærmiljøer. Likevel er det en økning i antallet som oppgir at de opplever skoleveien og nærmiljøet på kveldstid som utrygt. Undersøkelsen viser at det er lokale forskjeller på opplevd trygghet rundt omkring i kommunen, der ungdom tilhørende Lillestrøm by og Strømmen oppgir en større grad av utrygghet enn øvrig ungdom i kommunen.

Tallene som omhandler alkohol og andre rusmidler vekker bekymring. Dette gjelder særlig tallene for ungdomsskolen. 60% av ungdomsskoleelevene oppga at de aldri drikker alkohol, mens det er en økning fra 10 til 15% som oppga å ha drukket seg beruset på alkohol en eller flere ganger det siste året og en dobling fra 3 til 6% som oppga å ha forsøkt cannabis en eller flere ganger siste 12 måneder. Sammenlignet med de nasjonale tallene ligger Lillestrøm kommune litt under landsgjennomsnittet på alkoholbruk blant ungdom og rett over landsgjennomsnittet på tilgang til og bruk av cannabis.

Tallene som omhandler regelbrudd, viser at det store flertallet er lovlidige og at skoleskulking og sniking på offentlig transport er de vanligste formene for regelbrudd. Noen tall skiller seg likevel ut som mer bekymringsfulle. Dette gjelder tallene for ungdom som oppga å ha hatt med kniv på steder det ikke er lov, nettkriminalitet og salg av narkotika.

Tallene som omhandler seksuell trakassering er bekymringsfulle. 19% av elevene på videregående skole svarte at de har blitt befølt på en seksuell måte mot sin vilje mens 13% svarte det samme blant ungdomsskoleelevene. 27% av ungdomsskoleelevene og 20% av elevene på videregående skole oppga å ha blitt kalt for hore, homo, eller andre ord med seksuelt innhold.

Ungdatatallene fra 2022 stemmer godt overens med trendene og utfordringene som går igjen i SLT-områdemøtene hvor særlig rus, seksuelle krenkelser og hatprat blir trukket frem.

De nye tiltakene i Handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid - SLT i Lillestrøm kommune 2024-2028 er opprettet for å adressere utfordringene.

Kriminalitetsstatistikk

De fleste barn og ungdom er ikke involvert i kriminalitet. Det er ofte en liten andel av ungdom som står for mesteparten av lovbruddene (FHI's rapport Barn, unge og kriminalitet, 2020). Det er likevel en bekymringsfull trend og en økning i ungdomskriminalitet de seneste årene. Dette gjelder særlig kriminalitet begått av de yngste ungdommene som er under den kriminelle lavalder. Det er kriminalitetstypene vinning og vold som har flest forhold og som over tid har økt mest. Dette gjelder også for Lillestrøm politistasjonsdistrikt (*Straffesakstall 2023, Øst politidistrikt*).

Bekymringen for at kriminaliteten ser ut til å gå ned i alder og øke blant de yngste er bakgrunnen for at Lillestrøm kommune i forbindelse med utarbeidelse av *Handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid i Lillestrøm kommune, skoleåret 2023-2024* besluttet å endre målgruppen for SLT fra 12-25 år til 10-25 år.

Hurtig Kartlegging og Handling (HKH)

Med bakgrunn i bekymringer rundt ungdomsmiljøet på Strømmen og i Lillestrøm by ble gjennomføring av en kartlegging etter metoden HKH løftet og forankret i politiråd i desember 2022 og gjennomført i 2023 i samarbeid med KORUS-Øst.

Utgangspunktet for kartleggingen var flere ran, trussel- og voldshendelser i tilknytning til Lillestrøm stasjon og Strømmen storsenter som hadde fått mye medieoppmerksomhet og skapt bekymring for utviklingen i ungdomsmiljøet, barneskoler som meldte om økt bekymring for rekruttering av barn på mellomtrinnet til kriminelle miljøer og Ungdata-undersøkelsen som viste at elevene ved barneskolen på Strømmen og ungdomsskoletrinnet i både Lillestrøm by og på Strømmen opplever mindre trygghet i nærmiljøet enn ungdom ved de andre skolene i kommunen.

Gjennom bred involvering av barn og ungdom, kommunale og statlige tjenester, frivilligheten, næringslivet og politikere og ved bruk av ulike metoder, som intervju, feltobservasjoner og innhenting av eksisterende kunnskapsgrunnlag, søkte kommunen å finne svar på hvilke faktiske utfordringer som finnes i ungdomsmiljøene på Strømmen og i Lillestrøm by og å undersøke hva som ligger bak ungdommenes opplevelse av utrygghet. Kartleggingsarbeidet identifiserte reelle utfordringer, eksisterende tiltak og mangler eller hull som ga grunnlag for utarbeidelsen av en handlingsplan med anbefalinger om målrettede tiltak som treffer.

Funn fra kartleggingen viste at utryggheten i stor grad omhandler rus og miljøer der det kjøpes og selges rusmidler. Flere jenter oppga i tillegg å være engstelige for å bli utsatt for seksuell trakassering og noen gutter oppga i tillegg å være engstelige for å bli utsatt for vold og ran.

Kartleggingen viste at både på Strømmen og i Lillestrøm by, er det en liten gruppe barn og ungdom det er knyttet bekymring rundt. Av disse er flertallet gutter, i alderen 12-18 år, med etnisk minoritetsbakgrunn. Jentene det er knyttet bekymring rundt er enda færre, i alderen 12-18 år, med hovedsakelig etnisk norsk bakgrunn. Flertallet av ungdommene det var knyttet bekymring rundt opplevde ulike levekårsutfordringer som fattigdom, trangboddhet, manglende skolemestring, mangel på fritidsaktiviteter, opplevde traumer og/eller brutte relasjoner.

Stigmatisering fra media, rasistiske uttalelser fra særlig voksne og ekskludering fra andre jevnaldrende ble trukket frem som medvirkende årsaker til opplevd utenforskap og rekruttering til kriminalitet. De åtte områdene som er utgangspunktet for kartleggingens anbefalte tiltak er; Tidlig inn, Levekår, Tett oppfølging av barn og unge som ruser seg eller begår kriminalitet, Kunnskap, Fritid, Trygget, Medvirkning og Samarbeid.

Flere av de anbefalte tiltakene er iverksatt og innlemmet i Handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid - SLT i Lillestrøm kommune 2024-2028.

Forebyggende arbeid

Forebyggende arbeid deles gjerne inn i universell, selektiv og indikativ forebygging.

- Universell forebygging retter seg mot hele befolkningen
- Selektiv forebygging retter seg mot utvalgte grupper
- Indikativ forebygging retter seg mot enkeltpersoner.

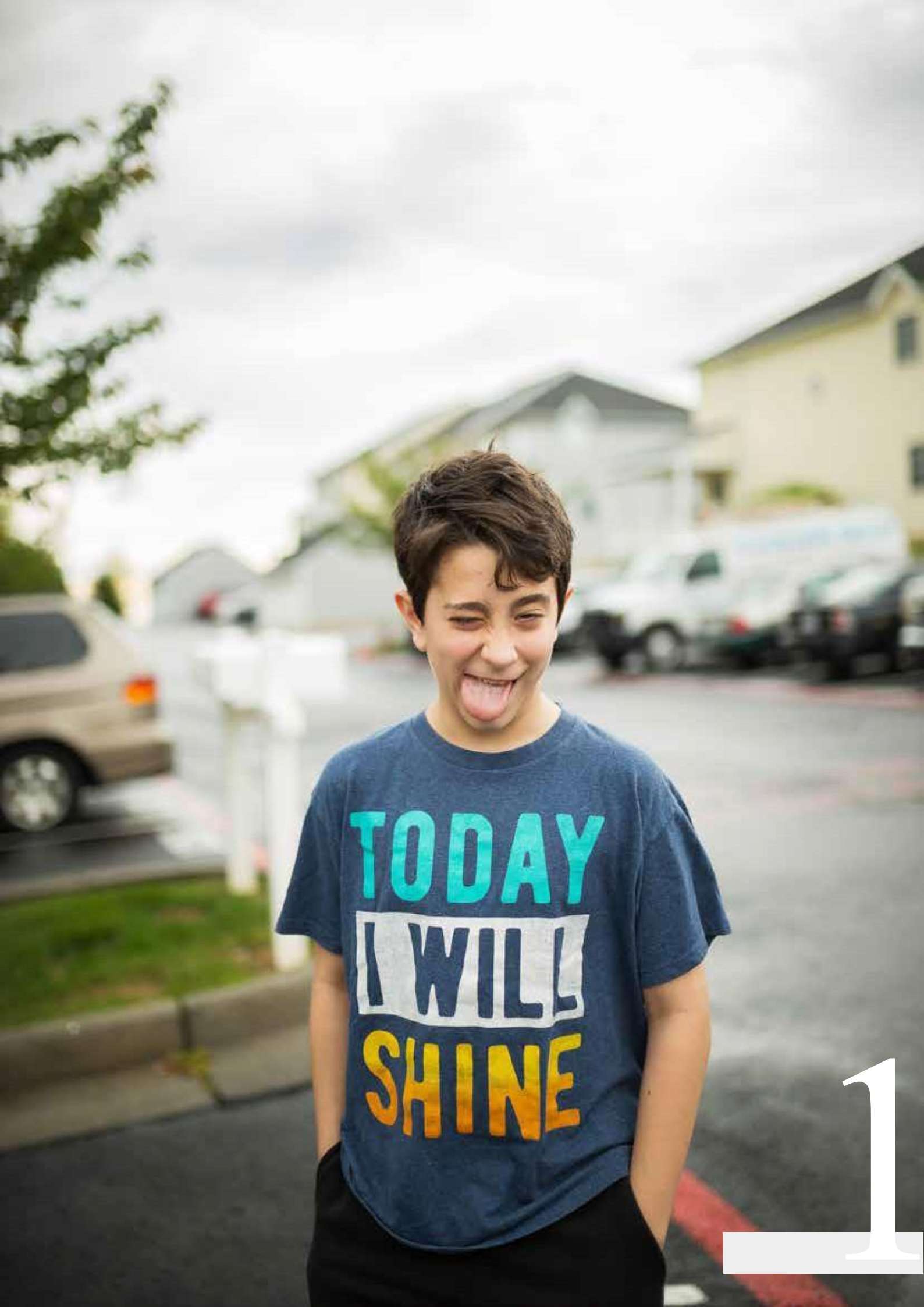

Figur 3: Helhetlig Forebyggende Innsats. Pyramiden er en visuell fremstilling av kriminalitetsforebyggende innsats fra de brede universelle forebyggende tiltakene til særskilte indikative forebyggende tiltak.

Det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet har særlig fokus på tjenester, tilbud og tiltak som har som formål å rette innsatsen mot situasjoner og miljøer som er særlig utsatte med tanke på rus og kriminalitet (det lysegrønne og oransje feltet i figur 1). Handlingsplanen for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid beskriver kommunens tiltak som i hovedsak faller inn under selektiv forebygging (det lysegrønne og oransje feltet) men har og med tiltak som hører til under universell forebygging (det grønne feltet) eller indikativ forebygging (det røde feltet) der det er hensiktsmessig.

Tiltakene beskrevet under er gjeldende for hele kommunen i hele handlingsplanperioden, 2024-2028, med mindre noe annet er beskrevet. Tiltakene er kategorisert ut fra innsatsområdene i *Avtale om kommune og politisamarbeid mellom Lillestrøm kommune og Lillestrøm politistasjonsdistrikt 2024 – 2028*. Hovedmålet med tiltaket er styrende for hvilket innsatsområde tiltaket står oppført under.

Under hvert innsatsområde står de universelle tiltakene først, fulgt av de selektive og indikative tiltakene.

Ungdomskriminalitet

Tiltak 1: Fritidsklubber for barn og ungdom

Lavterskel fritidstilbud for barn og unge i alderen 10-18 år. Fritidsklubbene er spredt i hele kommunen, med målsetting om at alle skal ha et tilbud i nærhet av der de bor. Innholdet varierer fra sted til sted og formes sammen med barn og unge. Alle fritidsklubbene har gratis inngang og egne klubbstyrer.

Ansvar: Avdeling Barn og unge, kultur

Kontakt: ung@lillestrom.kommune.no

Telefon: 477 95 404

Nett: www.unglillestrom.no

Tiltak 2: Ferieaktiviteter

Bredt utvalg av ulike ferieaktiviteter for barn, unge og familier i alle skoleferier. Hovedmålgruppa er barn og unge i alderen 10-18 år. Arrangeres av fritidsklubbene, bibliotek og frivilligheten. Aktivitetene er gratis eller med en liten egenandel. Det tilrettelegges med mulighet for gratis deltagelse for alle barn, unge, familier som har behov for det. Det utarbeides en oversikt på kommunens nettside før alle ferier, som sendes ut til kommunens tjenester og foresatte.

Ansvar: Avdeling Barn og unge, Kultur

Kontakt: ung@lillestrom.kommune.no

Telefon: 477 95 404

Tiltak 3: Informasjonsdag om fritidstilbud for barn og unge (nytt tiltak)

I forbindelse med kommunens gjennomføring av Hurtig Kartlegging og Handling (HKH) av utfordringer i ungdomsmiljøet kom det opp et informasjonsbehov fra barn og unge om eksisterende aktiviteter og tilbud. Fritidsklubbene deltar på lokale arrangementer Sagelvaefestivalen, Byfest, Skauendagen m.m, for å fortelle om hva som finnes av fritidstilbud for barn og unge. Fritidsklubbene har ansvar for å invitere frivilligheten og andre aktuelle til å delta. Frivilligheten inviteres til å benytte kommunens Aktivitetskalender til informasjon om sine aktiviteter. På unglillestrom.no samles informasjon om alle tilbud for barn og unge. Nettsiden ligger som snarvei på alle elev-PCer. "Folka fra kommune" besøker alle ungdomsskoler 4-6 ganger i året og forteller om tjenester og tilbud for barn og unge. Målet er å gi barn og ungdom en oversikt over tilbudene i sitt nærmiljø og løse flere inn i aktivitet.

Ansvar: Avdeling Barn og unge, Kultur

Kontakt: ung@lillestrom.kommune.no

Telefon: 477 95 404

Tiltak 4: Aktivitetskort

Økonomisk bistand til familier som har behov for at deres barn og ungdommer kan delta på fritidsaktiviteter. Det kan være støtte til semesteravgift og medlemsavgift. Familiene må søke om Aktivitetskort i samarbeid med NAV, barnevern, skole eller andre tjenester. Aktivitetskortet kan benyttes på andre kommunale tilbud som Ferieaktiviteter, Nebbursvollen og Kuskerudnebben.

Ansvar: Kommunalområdet kultur, Lillestrøm kommune

Kontakt: Avdelingsleder Barn og Unge og avdelingsleder Kultur og Frivillighet

Kontaktperson hos barnevernet, helsetjenester for barn og unge eller skolene.

Tiltak 5: Aktivitetsguide

Aktivitetsguide er en person som snakker flere språk og arbeider for å få barn og ungdom inn i en fritidsaktivitet. En Aktivitetsguide hjelper til med å finne aktuell fritidsaktivitet, kontakt, påmelding, utstyr m.m. Behov for Aktivitetsguide meldes digitalt av familien selv eller gjennom støttetjenestene. Etter meldt behov tar Aktivitetsguiden kontakt og inviterer til møte.

Ansvar: Lillestrøm idrettsråd

Nettside: <https://www.idrettsrad.no/viken/Lillestrom/aktivitetsguiden/aktivitetsguide/>

Kontakt: aktivitetsguiden.lillestrom@irnif.no

Ved skolene i Sørumsand har kommunen et samarbeid med Lions Club Sørum om metoden «frivillighet med bistand». Lions bistår barn og unge som ønsker å komme i kontakt med en fritidsaktivitet etter at kontaktlærere spør om dette på utviklingssamtaler og formidler videre til Lions Club.

Tiltak 6: Ung i jobb

Ung i jobb er et tverrfaglig samarbeid med formål om å bistå unge i alderen 13-25 år med jobbmuligheter. Ung i jobb har tre målgrupper:

1. All ungdom: generell jobbinformasjon/tilbud/kurs/utlysninger ved @ungijobblillestrøm og kommunens deltids- og sommerjobber
2. Unge som er i et utdanningsløp, men som trenger tiltak for å forhindre frafall eller tiltak som forebygger rus og kriminalitet
3. Unge som har droppa ut av videregående skole og som står uten et dagtilbud

Ansvar: Avdeling Barn og unge, Kultur

Kontakt: Ungijobb@lillestrom.kommune.no

Telefon: 40409227

Tiltak 7: Miljøarbeidere på videregående skoler

Miljøarbeiderne på de videregående skolene jobber aktivt i skolemiljøet for at alle elever skal oppleve å ha et trygt og godt skolemiljø. Miljøarbeiderne samarbeider for eksempel med kommunens oppsøkende tjeneste.

Ansvar: Akershus fylkeskommune

Kontakt: Den enkelte videregående skole

Nett: <https://afk.no/tjenester/skole-og-opplaring/opplaring-i-skole/skoler/videregaende-skoler/>

Tiltak 8: Oppsøkende virksomhet på skole og kveldstid

Oppsøkende ungdomsteam (OUT) er en lavterskel og forebyggende tjeneste i Lillestrøm kommune. Tjenesten driver oppsøkende sosialt og helsefaglig arbeid opp mot unge i aldersgruppen 10 -24 år. Foruten det gatebaserte oppsøkende arbeidet på dag og kveldstid, driver også OUT oppsøkende virksomhet opp mot skolene i Lillestrøm. OUT skal identifisere og knytte kontakt med ungdom som ikke har blitt fanget opp av hjelpeapparatet. OUT kartlegger eventuelle hjelpebehov og videreformidler ungdom til det øvrige hjelpeapparatet. OUT ønsker å bidra til at ungdom får en best mulig ungdomstid med positive og mestringsfulle opplevelser.

Ansvar: OUT

Kontakt: out@lillestrom.kommune.no

Telefon: Vakttelefon (OUT) 469 34 634

Nett: <https://www.lillestrom.kommune.no/helse-og-omsorg/opsokende-ungdomsteam/>

Tiltak 9: Livsmestringsgrupper for ungdom

Livsmestringsgrupper i skoletiden på ungdomskoler. Livsmestringsgrupper er et forebyggende tiltak rettet spesielt mot barn og unge i alderen 12-22 år. Gruppene vil motivere unge til å ha sunne holdninger og verdier. Målet er å bli bedre på å løse opp i konflikter, styrke ungdom sin selvfølelse og veilede til å sette tydelige grenser, og å si nei til selvdestruktiv atferd. Gjennom dialog og aktiviteter ønskes det å fremme ungdom sin empati, og veilede dem til å verne om seg selv, så vel som andre mennesker.

Ansvar: OUT

Kontakt: out@lillestrom.kommune.no

Telefon: Vakttelefon (OUT) 469 34 634

Tiltak 10: Rusundervisning

Etter ønske fra Lillestrøm kommunes ungdomsråd, gis det tilbud om et undervisningsopplegg om rusbruk og rusmidler til alle grunnskole og videregående skoler på 6., 8., og 1. trinn. Oppsøkende ungdomsteam (OUT), Helsestasjon for ungdom (HFU), Psykisk helse og familiestøtte-ungdom (PHFS-U) og skolehelsetjenesten har ansvar for å utvikle undervisningsopplegget som skal gjennomføres årlig i samarbeid med skolene.

Rus- og pubertetsundervisning for 6. trinn

Undervisningen dreier seg hovedsakelig om å ta gode valg og dilemmatenkning. Helsesykepleier på den aktuelle skolen er ansvarlig for gjennomføring.

Ansvar: Helsetjenester for barn og unge

<https://www.lillestrom.kommune.no/helse-og-omsorg/helsetjenester-for-barn-og-unge/>

Rusundervisning for 8. trinn

Undervisningen følger opp temaene fra 6. trinn om å ta gode valg og dilemmatenkning. I tillegg får elevene informasjon om de mest brukte rusmidlene. Oppsøkende ungdomsteam (OUT), Helsestasjon for ungdom (HFU), Avdeling for psykisk helse og avhengighet, og Psykisk helse og familiestøtte-ungdom (PHFS-U) og skolehelsetjenesten har ansvar for å utvikle undervisningsopplegget som skal gjennomføres årlig i samarbeid med skolene. OUT er ansvarlig for gjennomføring, i samarbeid med helsesykepleier på den aktuelle skolen.

Ansvar: Helsetjenester for barn og unge

<https://www.lillestrom.kommune.no/helse-og-omsorg/helsetjenester-for-barn-og-unge/>

Rus og seksualitetsundervisning for 1. trinnselever på vgs (nytt tiltak)

Etter ønske fra Lillestrøm kommunes ungdomsråd, utvikles det et undervisningsopplegg om rusbruk og rusmidler. Oppsøkende ungdomsteam (OUT), Helsestasjon for ungdom (HFU), Avdeling for psykisk helse og avhengighet, Psykisk helse og familiestøtte-ungdom (PHFS-U) og skolehelsetjenesten har ansvar for å utvikle og holde undervisningsopplegget som gjennomføres årlig i samarbeid med skolene.

Undervisningen er todelt. Den første delen av undervisningen legger vekt på faktabasert kunnskap om de mest aktuelle rusmidlene, med inngående informasjon om virkning og skadevirkning. Undervisningen fokuserer også på trygg rusbruk og hvordan man ivaretar hverandre på fest. OUT er ansvarlig for gjennomføring av den først delen av undervisningen. Del 2 av undervisningen, omhandler blant annet seksualitet, samtykke og grenser. Temaene er særlig knyttet opp mot ungdomstid og russefeiring. Nytt fra skoleåret 25/26 er at skolehelsetjenesten innfører undervisningsopplegget "Spør først". "Spør først" har som mål å forebygge seksuelle overgrep og fremme en positiv og trygg seksualitet. Skolehelsetjenesten er ansvarlig for gjennomføring av del 2.

Ansvar: Helsetjenester for barn og unge

<https://www.lillestrom.kommune.no/helse-og-omsorg/helsetjenester-for-barn-og-unge/>

Tiltak 11: Seksualundervisning

Tilbud til alle 9. klasser i Lillestrøm kommune, på Sørumsand eller Lillestrøm HFU. 2 ½ -times undervisningsopplegg med følgende temaer: seksualitet, sex, kjønnsidentitet, følelser, grenser, samtykke, porno, kropp, prevensjon, graviditet, abort og seksuelt overførbare infeksjoner. Elevene besøker nærmeste Helsestasjon for ungdom HFU. Det legges vekt på at elevene skal bli kjent med lokaler, ansatte og tilbud.

Ansvar: Lillestrøm HFU

Kontakt: hfu.lillestrom@lillestrom.kommune.no

Telefon: 400 20 730

Sørumsand HFU: hfu.sorumsand@lillestrom.kommune.no

Telefon: 474 61 208

Tiltak 12: Temakvelder om rus, seksualitet, grenser og kriminalitet på ulike arenaer (nytt tiltak)

Temakvelder rettet mot barn, unge og foresatte om rus, seksualitet, grenser og kriminalitet ble løftet inn som et behov i forbindelse med kommunens gjennomføring av Hurtig Kartlegging og Handling (HKH) av utfordringer i ungdomsmiljøet. Temakveldene gjennomføres av kommunens fagpersoner på skoler, kulturforeninger og bibliotek rundt omkring i kommunen. Det skal i tillegg jobbes for å få temaet inn på faste foreldremøter gjennom en pakke med digitale infofilmer med mål om å øke bevissthet, vite hva som er klokt, vite hvor man kan få hjelp.

Ansvar: PHFS-U, Møteplasser for barn og unge og lillestrømbibliotekene

Tiltak 13: Fagdager om doping i samarbeid med Antidoping Norge (nytt tiltak)

Kommunen innledet i 2024 et samarbeid med Antidoping Norge. Samarbeidet innebærer kompetanseheving med årlige fagdager om doping og prestasjonsfremmende midler rettet mot ansatte i helsetjenestene, ansatte skoler og foresatte og elever på ungdomsskolen og videregående skole.

Ansvar: SLT-koordinator

Tiltak 14: Politiets nettsider med tips og foredrag rettet mot barn og unge

Politiets nettsider kan brukes som oppslagsverk av skoler, foresatte og andre som jobber med og/eller følger opp barn og ungdom.

Delbart tar for seg det faktum at barn og unge bruker mobiltelefoner og apper som legger til rette for å ta og dele bilder og videoer. Mange seksualiserte bilder og videoer kommer på avveie. DELE=DELTA tar for seg deling av voldsvideoer. Barn og unge deler i økende grad bilder og videoer av vold og andre uønskede hendelser i sosiale medier.

"FLØRT eller FAKE" handler om den vurderingen vi ønsker at gutter/unge menn skal gjøre, for å unngå å havne i en situasjon der de blir utsatt for seksuell utpressing

Oversikt og noen lenker til nettsidene som alle har utspring fra www.politiet.no/rad:

www.politiet.no/rad/trygg-nettbruk/delbart/

www.politiet.no/rad/trygg-nettbruk/seksuell-utpressing-pa-internett/

www.politiet.no/rad/trygg-nettbruk/deling-av-voldsvideoer/

www.politiet.no/rad/trygg-nettbruk/seksuell-utnyttelse-av-barn-over-internett/

www.politiet.no/rad/beskytt-deg-mot-svindel-og-id-tyveri/

Tiltak 15: Helsestasjon for ungdom (HFU)

Helsestasjon for ungdom (HFU) er et gratis lavterskeltilbud til ungdom/unge voksne i alderen 13 til og med 24 år. Lillestrøm kommune har to Helsestasjoner for ungdom; Sørumsand og Lillestrøm. Det er tilbud om drop-in og timeavtaler (se kommunens hjemmeside for åpnings- og telefontider). På HFU jobber helsesykepleier, jordmor og lege. De har tett samarbeid med Psykisk helse og familiestøtte og andre aktuelle samarbeidspartnere. Ungdom kan ta kontakt for prevensjonsveiledning, psykisk samtale, kjønnssykdomstest, samtale om seksuelle overgrep/voldtekt, rusoppfølging/bevisstgjøringssamtaler i forbindelse med rus, graviditetstester, m.m.

Ansvar: Lillestrøm HFU

Kontakt: hfu.lillestrom@lillestrom.kommune.no

Telefon: 400 20 730

Ansvar: Sørumsand HFU

Kontakt: hfu.sorumsand@lillestrom.kommune.no

Telefon: 474 61 208

Tiltak 16: Beredskapsteam mot mobbing

Teamet kan bistå barn/foreldre dersom de opplever å ikke få den hjelp og støtte de trenger i saker om det psykososiale miljøet på skolen eller i barnehagen. Beredskapsteamet vil kunne gi råd og veiledning, men skal ikke overta skolens eller barnehagens ansvar. Teamet kan også veilede skoler og barnehager i konkrete saker. Teamet består av ansatte i fagstab Oppvekst og Pedagogisk-psykologisk avdeling (PPA). Beredskapsteamet kan kontaktes i alle saker der barn – av ulike årsaker – ikke har det trygt og godt på skolen eller i barnehagen, ikke bare mobbesaker.

Ansvar: Fagstab Oppvekst

Kontakt: beredskapmotmobbing@lillestrom.kommune.no

Tiltak 17: Lokalt tverrfaglig møte (LFM)

Skolens lokale tverrfaglige møte er møter som skolen har lokalt i egen regi. Møtet omhandler bekymring på nivå 0 og nivå 1 i handlingsveilederen, (BTI, tverrfaglig innsats). Dette er saker i startgropa av en bekymring eller uavklarte bekymringer. Her drøftes tiltak som kan iverksettes på et lavt nivå. Dette er en arena for konsultasjon, veiledning og drøfting av varierte elevsaker. Skolens faste kontaktperson fra PPA og skolehelsesykepleier vil være representert i møtet. Foreldre/foresatte blir invitert til møte. Det vurderes om elev bør delta i møte eller om man på annen måte sikrer elevens stemme i møtet.

Ansvar: Skoleledelsen ved den enkelte grunnskole

Tiltak 18: Sentralt tverrfaglig møte (TFM)

Det sentrale tverrfaglige møtet er et lavterskelmøte for saker hvor det kan være behov for et utvidet tverrfaglig blikk fra flere tjenester i kommunen for drøfting og vurdering av hjelpebehov. I dette møte er Psykisk helse og Familiestøtte, Skolehelsetjenesten, Barnevern og PPA faste deltakere. Det kan være barn, ungdom og familier hvor man er i tvil om hvilken hjelp som er hensiktsmessig videre, og om det er behov for mer sammensatt hjelp. Foreldre deltar på møtene og det vurderes om elev bør delta i møte eller om man på annen måte sikrer elevens stemme i møtet.

Ansvar: Koordineres av Psykisk helse og familiestøtte i Lillestrøm kommune

Kontakt: tfmskole@lillestrom.kommune.no

Tiltak 19: Foreldreveiledning

Alle skoler i Lillestrøm har tilgang til helsesykepleier ved sin skole. Helsesykepleier kan kontaktes for råd og veiledning knyttet til ungdom som går på den gjeldende skolen. Helsesykepleier kan også ha samtaler sammen med ungdom og foreldre. Om det er behov for videre foreldreveiledning og/eller familierapi kan kommunens psykiske helsetjeneste for barn og unge, Psykisk helse og familiestøtte (PHFS) kontaktes. PHFS tilbyr familiesamtaler og ulike gruppetilbud for ungdom og foreldre. Er det konflikter i familien og mellom foreldre kan Familievernkontoret kontaktes. Barnevernstjenesten tilbyr familieveiledning for barn/familier med barnevernstiltak.

Ansvar: Psykisk helse og familiestøtte

Kontakt: 908 21 722 Telefontid mandag til torsdag 12.00 - 14.30

<https://www.lillestrom.kommune.no/helse-og-omsorg/psykisk-helse/psykisk-helse-og-familiestotte/>

Tiltak 20: TIBIR og PMTO (nytt tiltak)

TIBIR står for Tidlig innsats for barn i risiko og er et program for forebygging og behandling av atferdsvansker for barn opp til 12 år. PMTO står for Parent Management Training -Oregon og er et lavterskeltilbud til foreldre som har barn som viser adferdsvansker i alderen 3 til 12 år. Det er besluttet at TIBIR og PMTO som program og tiltak skal implementeres i Lillestrøm kommune. Dette er tiltak og behandling bygget på et multisystemisk perspektiv der barnet, familien, men også skole, venner og nærmiljø er inkludert. Implementering starter i form av en pilot for å gjøre erfaringer før videre utrulling.

Ansvar: Oppvekst i Lillestrøm kommune

Tiltak 21: Veiledning og rusoppfølging

Det finnes flere tjenester som jobber med rus i Lillestrøm kommune. Hvor hjelpen gis avhenger i hovedsak av ungdommens alder og hvor alvorlig vanskene er.

Skolehelsetjenesten og Oppsøkende ungdomsteam (OUT) kan fange opp ungdom (10-24 år) som er i risiko for rus eller aktivt benytter rus.

Helsestasjon for ungdom (HFU) tilbyr hasjavvenningsprogram til ungdom (13-24 år).

Psykisk helse og familiestøtte (PHFS) er Lillestrøm kommunes psykiske helsetjeneste til barn og ungdom og har et eget ungdomsteam som jobber med ungdom i alderen 12-18/25 år og deres familier. Ungdomsteamet tilbyr kartlegging og behandling knyttet til psykisk helse, rus og atferdsproblematikk hos ungdom, individuelt og i grupper, samt familieveiledning. Ved PHFS er det også ansatt en ruskonsulent/familierapeut. PHFS samarbeider med andre tjenester og kan bistå med å henvise til andre tjenester etter samtykke og behov, inkludert spesialisthelsetjenesten.

Spesialisthelsetjenesten tilbyr utredning og behandling av rus og psykisk helse ved moderat til alvorlige vansker. Ved behov for spesialisert hjelp henvises det til spesialisthelsetjenesten, BUP^[1] eller ARA^[2].

For de som er fylt 18 år er det i utgangspunktet voksentjenestene som følger opp.

Avdeling psykisk helse og avhengighet følger opp unge voksne fra 18 år og tilbyr pårørendestøtte til innbyggere som har behov for dette.

^[1] <https://www.ahus.no/avdelinger/psykisk-helsevern-og-rus-divisjon/barn-og-unges-psykiske-helsevern-abup/bup-nedre-romerike/>

^[2] <https://www.ahus.no/avdelinger/psykisk-helsevern-og-rus-divisjon/rus-og-avhengighet-ara/ara-nedre-romerike-poliklinikk/>

Ansvar: OUT, HFU, Psykisk helse og familiestøtte- ungdom og Psykisk helse og avhengighet

Kontakt: out@lillestrom.kommune.no

Telefon: Vakttelefon (OUT) 469 34 634

Kontakt: hfu.lillestrom@lillestrom.kommune.no

Telefon: 400 20 730

Kontakt: Psykisk helse og familiestøtte

Telefon: 908 21 722 Telefontid mandag til torsdag 12.00 - 14.30

Nett: <https://www.lillestrom.kommune.no/helse-og-omsorg/psykisk-helse/psykisk-helse-og-familiestotte/>

Kontakt: Psykisk helse og avhengighet

Nett: <https://www.lillestrom.kommune.no/helse-og-omsorg/psykisk-helse-og-avhengighet/over-18-ar/tilbud/>

Tiltak 22: Kontakttelefonen ved Psykisk helse og familiestøtte

Samarbeidspartnere, foreldre og ungdom selv kan ta kontakt for drøftinger, råd og veiledning knyttet til foreldreskap og psykisk helse, rus og adferdsproblematikk. Her blir man tatt imot av en behandler ved Psykisk helse og familiestøtte. Henvendelser til tjenesten kan også tas imot på denne telefonen. Om det er behov for hjelp fra andre tjenester loses man videre til denne.

Ansvar: Psykisk helse og familiestøtte

Telefon: 908 21 722. (Telefontid mandag til torsdag 12.00 - 14.30)

Nett: <https://www.lillestrom.kommune.no/helse-og-omsorg/psykisk-helse/psykisk-helse-ogfamiliestotte/>

Tiltak 23: Hasjavvenningsprogram (HAP)

Hasjavvenningsprogrammet (HAP) er et gratis tilbud til innbyggere som ønsker å trappe ned, ha en pause i, eller slutte med cannabis. Det tilbys både bevisstgjøringssamtaler til de som er usikre på om de vil slutte og hjelp til å slutte til de som ønsker det. I samtalene snakkes det om plagene man kan oppleve når man trapper ned eller slutter å røyke cannabis. HAP er utviklet på bakgrunn av tilbagemeldinger fra brukere gjennom flere års arbeid med hasjavvenning og samtaler med mennesker i alle aldre, som ønsker hjelp til å slutte med cannabis.

Ansvar: Helsestasjon for ungdom (HFU) Lillestrøm

Telefon: 400 20 730.

Nett: <https://www.lillestrom.kommune.no/helse-og-omsorg/helsehjelp/helsestasjon/finnhelsestasjon/helsestasjon-for-ungdom-hfu/>

Tiltak 24: Mekling i regi av Konfliktrådet

Konfliktrådet er en statlig tjeneste som tilbyr mekling som metode for å håndtere konflikter. Meklerne i konfliktrådet legger til rette for møtene mellom partene i en konflikt. Et møte i konfliktrådet kan være meklingsmøte, ungdomsstormøte, tilrettelagt møte eller oppfølgingsmøte. Hensikten er at partene gjennom dialog kan finne fram til gode løsninger enten det gjelder å gjøre opp for konkrete lovbrudd eller gjenopprette medmenneskelige relasjoner. Metoden som brukes kalles gjenopprettende prosess. Det er gratis å bruke konfliktrådet.

Ansvar: Konfliktrådet Oslo

Kontakt: post@konfliktraadet.no

Telefon 21 50 71 09

Nett: konfliktraadet.no

Tiltak 25: Oppfølgingstjenesten (OT)

Oppfølgingstjenesten (OT) er en gratis, lovpålagt tjeneste for ungdom som har rett på videregående opplæring, men som ikke har skoleplass eller arbeid. OT kan hjelpe med å formidle tilbud om opplæring, arbeid eller kompetansefremmende tiltak, eller en kombinasjon. OT følger også opp elever på vgs og 10. trinn som står i fare for å falle ut av skole eller som har falt ut med oppfølging i samarbeid med den enkelte videregående skole, samt en OT-medarbeider som har spesifikt ansvar for overgangen mellom ungdomsskole og videregående skole.

Ansvar: Akershus Fylkeskommune

Telefon: 63 80 57 60

Tiltak 26 Kullansvar for Nedre Romerike

Gjennomføring: De som har falt ut av skolen i målgruppen opp til og med fylte 24 år. Ukentlig møte med NAV, OT, skole med mål om å få de som har falt ut inn igjen i skole eller arbeidsliv.

Ansvar: Akershus fylkeskommune

Kontakt: Den enkelte videregående skole

Nett: <https://afk.no/tjenester/skole-og-opplaring/opplaring-i-skole/skoler/videregaende-skoler/>

Tiltak 27: Brobyggerne

Brobyggerne er et arenafleksibelt kartleggings- og behandlingsteam for barn og ungdom og deres familier der det er høy grad av bekymring for psykisk helse, rus og/eller atferdsproblematikk, hvor det er stort fall i funksjon og hvor annen hjelp er forsøkt og ikke har ført frem. Alle aktuelle drøftes i et tverrsektorielt inntaksteam.

Brobyggerne tilbyr intensiv, målrettet og multisystemisk hjelp til barn og ungdom på deres arenaer (skole, familie og fritid). Brobyggerne samarbeider tett med andre instanser rundt barna/ungdommene.

Brobyggerne har også et særskilt ansvar knyttet til bekymringsfullt skolefravær i hele grunnskolen (1-10.trinn), knyttet både til kompetanse på området og å utvikle og tilby tiltak.

Ansvar: Psykisk helse og familiestøtte

Telefon: 908 21 722. (Telefontid mandag til torsdag 12.00 - 14.30)

Nett: <https://www.lillestrom.kommune.no/helse-og-omsorg/psykisk-helse/psykisk-helse-ogfamiliestotte/>

<https://www.lillestrom.kommune.no/helse-og-omsorg/psykisk-helse/brobyggerne/>

Tiltak 28: FACT UNG og FACT voksen (nytt tiltak)

Det er igangsatt et arbeid med formål om på sikt å etablere FACT team både for ungdom og voksne. FACT er et ambulant behandlingsteam som er et samarbeid mellom kommune og spesialisthelsetjeneste. FACT ung etableres i samarbeid mellom avdeling Psykisk helse og familiestøtte og BUP. FACT for voksne etableres i samarbeid mellom avdeling Psykisk helse og avhengighet og spesialisthelsetjenesten. Målgruppen for FACT er personer med alvorlig og sammensatt problematikk der ordinære tjenester ikke er tilstrekkelig.

<https://napha.no/tema/factung>

<https://napha.no/content/13921/act--og-fact-team>

Forebygge vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep

Tiltak 1: Trygghetsuka

Trygghetsuka er en kompetansehevingssuke som gjennomføres hvert år i uke 44. Målet er å øke kunnskapen om vold og overgrep, og gjøre kommunalt ansatte i bedre stand til å forstå, forhindre og oppdage at barn, unge, voksne, eldre, mennesker med funksjonsnedsettelse og andre sårbare grupper, blir utsatt for vold og overgrep. Det arrangeres ulike seminarer og fagdager for ansatte i kommunen. I tillegg er flere av arrangementene åpne for innbyggerne. Trygghetsuka skal evalueres gjennom en større evaluering og tiltaket vil derfor kunne endres i løpet av perioden handlingsplanen er gjeldende.

Ansvar: Det tverrfaglige samarbeidssystemet i kommunen/BTI

Tiltak 2: TryggEST - vern for risikoutsatte voksne (nytt tiltak)

Kommunens telefon ved bekymring for vold. Telefonen bemannes av ansatte i Psykisk helse og avhengighet. Her kan du få råd og veiledning, og dere kan sammen avgjøre om det skal iverksettes tiltak. Det kan handle om fysisk, psykisk, seksuell eller økonomisk vold, eller det kan handle om omsorgssvikt/forsømmelse. Du kan ringe for en drøfting enten du er utsatt for vold selv, bekymret for om noen rundt deg er utsatt for vold, eller ansatt i Lillestrøm kommune og mistenker at noen av dine pasienter eller brukere er utsatt for vold. Ved behov kobles det inn et tverrfaglig team sammensatt av ulike tjenester i Lillestrøm kommune. TryggEst er ikke en akutt tjeneste. Ved akutte saker må man ringe 112 eller 113, eventuelt legevakt 116 117.

Ansvar: Lillestrøm kommune

Telefon: 64843370 (Hverdager mellom 09:00-14:00)

Nett: TryggEST - vern for risikoutsatte voksne

Tiltak 3: Mangfoldsrådgiver

Mangfoldsrådgiver jobber for å hjelpe elever i vanskelige situasjoner og for at unge mennesker skal ha mulighet til å bestemme over egne liv. IMDIs mangfoldsrådgivere skal bidra til at flere barn og unge som står i fare for, eller utsettes for, negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse får råd, veiledning og oppfølging i tråd med sine behov og rettigheter.

Ansvar: IMDI

Kontakt: Mangfoldsrådgiver på de skolene som har dette

Nett: <https://www.imdi.no/revidert-mandat-for-imdis-fagteam-for-forebygging-av-negativ-sosialkontroll-og-aesrelatert/minoritetsradgivere-pa-ungdomskoler-og-videregaende-skoler/>

Tiltak 4: Kommunens seksuelle overgrep (SO)- team

Når man som ansatt blir bekymret for om et barn eller en ungdom (0-18 år) kan være utsatt for seksuelle overgrep, kan man ta kontakt med kommunens SO-team for en anonym tverrfaglig konsultasjon. I SO-team sitter representanter fra ulike tjenester i Oppvekst som har kompetanse på seksuell helse og seksuelle overgrep. Man får tilbud om konsultasjon innen 1 uke.

Ansvar: Oppvekst i Lillestrøm kommune (tverrfaglig samarbeidssystem)

Kontakt: soteam@lillestrom.kommune.no

Tiltak 5: Alternativ til vold (ATV)

Alternativ til vold tilbyr behandling til utøvere av vold i nære relasjoner og deres familier. ATV tilbyr samtalerterapi individuelt eller i grupper til utøvere over 18 år som har et volds- eller aggresjonsproblem, og som bruker vold i sine nære relasjoner. ATV møter partnere, eks-partnere og barn til de som går i behandling. Videre tilbyr ATV foreldreveiledning knyttet til konsekvenser volden har hatt for relasjonen mellom barn og foreldre.

Ansvar: ATV Romerike

Telefon: 400 01 664

Tiltak 6: Romerike Krisesenter

Romerike Krisesenter er et tilbud for de som er utsatt for vold, mishandling eller trusler fra en partner, familie eller andre i nær relasjon. Ungdom/unge voksne kan få hjelp dersom de lever i en familie med vold, eller dersom de er i en relasjon hvor vold forekommer. Krisesenteret gir også råd og veiledning til pårørende og andre tjenester.

Ansvar: Romerike Krisesenter

Telefon: 66 93 23 10

Tiltak 7: Politiets drøftingstelefon for etterforskning av seksuelle overgrep

Drøftingstelefonen betjenes av etterforskere som jobber med etterforskning av seksuelle overgrep. De kan kontaktes for drøfting og råd i forbindelse med problemstillinger knyttet til seksuelle overgrep. Ved akutte hendelser hvor man trenger bistand av politiet må man ringe 02800 eller 112 (nød).

Ansvar: Politiet

Telefon: 404 37 933. (Hverdager mellom 08:00-14:00). Dersom du ikke får svar kan det sendes sms til samme nummer med ønske om å bli oppringt.

Nett: www.politiet.no/rad/vold-og-overgrep

Tiltak 8: Politiets drøftingstelefon for etterforskning av vold mot barn team

Drøftingstelefonen betjenes av etterforskere som jobber med etterforskning av vold mot barn i nære relasjoner. De kan kontaktes for drøfting og råd i forbindelse med problemstillinger knyttet til familievold og vold mot barn. Ved akutte hendelser hvor man trenger bistand av politiet må man ringe 02800 eller 112 (nød).

Ansvar: Politiet

Telefon: 404 37 933. (Hverdager mellom 08:00-14:00). Dersom du ikke får svar kan det sendes sms til samme nummer med ønske om å bli oppringt.

Nett: www.politiet.no/rad/vold-og-overgrep

Tiltak 9: Politiets drøftingstelefon for partner- og æresvold

Telefonen bemannes av forebyggende risikoanalytikere i politiet. De kan kontaktes for å drøfte bekymringer knyttet til partnervold, æresvold, tvangsekteskap og negativ sosial kontroll. Ved saker som haster og man ikke får svar må man ringe 02800 eller 112 (nød)

Ansvar: Politiet.

Telefon: 940 18 416. (Hverdager mellom 08:00-15:00)

E-post: FRA.Romerike.Ost@politiet.no

Nett: www.politiet.no/rad

<https://www.politiet.no/rad/vold-i-nare-relasjoner/>

Tiltak 10: Barnevernsvakta

Barnevernsvakta er barnevernstjenestens akuttberedskap. Primæroppgaven er å bistå barn, unge og familier i akutte situasjoner. Barnevernsvakta skal først og fremst sikre at barn og ungdom har det trygt. Alle tiltak barnevernsvakten iverksetter er hjemlet i lov om barnevernstjenester.

Ansvar: Barnevernsvakta

Telefon: 64993270 (døgnåpen)

Forebygge hatkriminalitet og voldelig ekstremisme

Tiltak 1: Undervisningsressursen Dembra (nytt tiltak)

Dembra er en digital læringsplattform som gir lærere og skoleledere på grunnskolen og i videregående skole verktøy og veiledning til å skape inkluderende skolemiljø og bygge demokratisk kompetanse.

Ansvar: Skoleledere

<https://www.dembra.no/no>

Tiltak 2: Fagdag om radikaliserings, ekstremisme og utenforskap (nytt tiltak)

Det gjennomføres en årlig fagdag for ansatte og frivillige i Lillestrøm kommune med tema radikaliserings, ekstremisme og utenforskap i regi av SLT-samarbeidet.

Ansvar: Politikontakt og SLT-koordinator i samarbeid med radikaliseringskontakt hos politiet og Psykisk helse- og familiestøtte

Tiltak 3: Veiledning ved bekymring knyttet til hatprat, radikaliserings og voldelig ekstremisme

Ansatte i kommunen som står i situasjoner med ungdom der det er bekymring rundt hatprat, radikaliserings og ekstremisme kan kontakte Psykisk helse- og familiestøtteseksjon ungdom gjennom Teams for drøft og veiledning.

Ansvar: PHFS-U

Telefon: Send melding i Teams til Behrouz Bashiri og Karoline Seheim for avtale om drøftingstidspunkt.

Tiltak 4: Kontakt med politiet ved bekymring knyttet til radikaliserings og voldelig ekstremisme

Lillestrøm politistasjon kan kontaktes for å drøfte eller varsle om bekymringer knyttet til radikaliserings eller voldelig ekstremisme. Ved saker som haster kan man ringe politiet på 02800 eller 112 (nød).

Ansvar: Politiet

Telefon: 64 99 30 00 – be om å snakke med Lillestrøm politistasjon

Nett: www.politiet.no/rad/hat-ytringer-og-trusler/

Tiltak 5: Ressursgruppe for drøft av alvorlig bekymring knyttet til radikaliserings og voldelig ekstremisme (nytt tiltak)

Ressursgruppa møtes ved alvorlig bekymring rundt enkeltpersoner der avvergingsplikten kan inntre. Gruppa består av politiet og representanter fra kommuneoverlegen, NAV, barnevern og psykisk helsetjenester for voksne og barn i kommunen.

Ansvar: Politiet og SLT-koordinator

Kriminelle nettverk

Tiltak 1: Barnevernets tiltak rettet mot ungdom som begår gjentatt og/eller alvorlig kriminalitet

Barneverntjenesten kan fatte vedtak om tiltak for å jobbe direkte med familiene og ungdommene for å forebygge, endre eller kompensere for utfordringene som har medført til den kriminelle atferden hos ungdommen.

Barneverntjenesten kan ved samtykke fra foresatte og ungdommen vedtaksfeste for eksempel veiledning fra ressurs- og familieteam i kommunen, miljøterapi fra OUT eller multisystemisk terapi fra MST, som er et hjemmebasert tiltak som barneverntjenesten kan søke fra Bufetat.

Multisystemisk terapi er et behandlingstiltak for familier med ungdom som har alvorlig utfordringer i relasjoner til familie, skole og nærmiljø i form av fysisk eller verbal aggresjon, hærverk, rusproblemer, skolefravær og venner som har uheldig innflytelse på dem.

Ansvar: Barneverntjenesten

Kontakt: barneverntjenesten@lillestrom.kommune.no

Nett: https://www.lillestrom.kommune.no/helse-og-omsorg/barnevern-og-foreldreveiledning/_barneverntjenesten/

Tiltak 2: Barnevernstjenesten kontakter vakttelefonen til Bufetat ved bekymring for om ungdom utsettes for menneskehandel

De kan gi råd i enkeltsaker til barneverntjenesten, politi, helse og skole. De kan bidra med kompetanseheving og styrke koordineringen i slike saker.

Ansvar: Barneverntjenesten

Kontakt: barneverntjenesten@lillestrom.kommune.no

Nett: https://www.lillestrom.kommune.no/helse-og-omsorg/barnevern-og-foreldreveiledning/_barneverntjenesten/

Tiltak 3: Straffegjennomføring gjennom Konfliktrådet

Ungdomsoppfølging og ungdomsstraff er straffereaksjoner spesielt tilpasset ungdom med et oppfølgingsbehov. Ungdommene må være mellom 15 og 18 år på gjerningstidspunktet for å bli idømt ungdomsoppfølging eller ungdomsstraff. Straffereaksjonene er basert på tverrfaglig oppfølging og gjenopprettende prosess. Målet er å styrke ungdommen til et liv uten kriminalitet. Kommunale tjenester som skole, OUT, PHFS og barnevernet kan være aktuelle samarbeidspartnere i den enkeltes ungdomsplan.

Ansvar: Konfliktrådet Oslo

Kontakt: post@konfliktraadet.no

Telefon 21 50 71 09

Nett: <https://konfliktraadet.no/>

Tiltak 4: Politiets innsats mot kriminelle nettverk

Politiet kan kontaktes for å drøfte eller varsles om bekymring knyttet til kriminelle nettverk og personer man er bekymret for i denne sammenheng. Ved akutte hendelser hvor man trenger bistand av politiet må man ringe 02800 eller 112.

Ansvar: Politiet

Telefon: 64 99 30 00 (be om å få snakke med Lillestrøm politistasjon)

Det finnes mer informasjon og råd på politiets nettsider, og her kan man også tipse politiet:

<https://www.politiet.no/rad/>

<https://www.politiet.no/tjenester/tips-politiet/>

<https://www.politiet.no/om-politiet/organisasjonen/politidistrikter/ost/politiets-publikumssenter-lillestrom/>

<https://www.politiet.no/rad/organisert-kriminalitet-nn/>

<https://www.politiet.no/rad/rekruttering-til-kriminelle-nettverk/>

7 Evaluering

Handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid -SLT i Lillestrøm kommune 2024 -2028 vil bli gjenstand for en større evaluering i 2027, før planperioden er over. Kommunen, fylkeskommunen, politiet, andre relevante instanser og barn og unge selv vil bli involvert i evalueringen.

Referanser

Figur 1

Skjematisk oversikt over SLT-modellen hentet fra

[https://konfliktraadet.no/wp-content/uploads/2023/01/SLT- håndboken utgitt av sekretariatet for konfliktrådene 2021](https://konfliktraadet.no/wp-content/uploads/2023/01/SLT-haendboken-utgitt-av-sekretariatet-for-konfliktraadene-2021)

Figur 2

Oversikt over BTI møtestrukturen i Lillestrøm kommune

Figur 3

Helhetlig forebyggende Innsats pyramide hentet fra Hansen Hege og Øvrum Bjørn. Salto Søndre Nordstrand/ FF, Oslo Politidistrikt 2020

Avtale om kommune og politisamarbeid mellom Lillestrøm kommune og Lillestrøm politistasjonsdistrikt 2024 – 2028.

Barn, unge og kriminalitet. <https://www.fhi.no/publ/2020/barn-unge-og-kriminalitet/>
Folkehelseinstituttet (2020)

En kartlegging av ungdomsmiljøet i tilknytning til Lillestrøm stasjon og Strømmen storsenter, Hurtig Kartlegging og Handling (HKH), Lillestrøm kommune 2023

<https://www.lillestrom.kommune.no/natur-kultur-og-fritid/barne-og-ungdomsaktiviteter/kartlegging-av-ungdomsmiljoet-ved-lillestrom-stasjon-og-strommen-storsenter/>

FN's bærekraftsmål

<https://fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

FN's konvensjon om barnets rettigheter

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/fns-barnekonvensjon/id88078/>

Handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid i Lillestrøm kommune, skoleåret 2023 – 2024

<https://www.lillestrom.kommune.no/natur-kultur-og-fritid/barne-og-ungdomsaktiviteter/handlingsplan-for-rus--og-kriminalitetsforebyggende-arbeid/>

Konfliktrådet, SLT-håndboka

[SLT-handboken-juni-2021.pdf \(konfliktraadet.no\)](#)

Plan for helsefremmende og forebyggende arbeid for barn, unge og familier i Lillestrøm kommune

<https://www.lillestrom.kommune.no/samfunnsutvikling/planer/temaplaner/plan-for-helsefremmende-og-forebyggende-arbeid-for-barn-unge-og-familier-i-lillestrom-kommune/>

Straffesakstall 2023, Utgitt mars 2024, Øst politidistrikt

Veileder kommune – politisamarbeid, Politidirektoratet og KS, 2023

